

Församlingsinstruktion: Sala Norrby Möklinta pastorat Norra Västmanlands kontrakt

Sala Norrby och Möklinta är tre församlingar som utgör ett pastorat i Sala kommun. Inom kommungränserna finns ytterligare två pastorat. Sala församling är i huvudsak tätorten Sala med tydlig stadskaraktär, stadsprivilegier redan 1624. Norrby församling ligger idag i direkt anslutning till Sala. Det är gångavstånd mellan tre av pastoratets fyra kyrkor. Möklinta församling ligger ett par mil utanför Sala och angränsar mot Dalarna. Tre av pastoratets kyrkor är medeltida även om Norrby kyrka har få likheter med den ursprungliga medeltida kyrkan idag. Kristina kyrka, ett stenkast ifrån stadens mittpunkt, är invigd 1641 under stormaktstid då gruvan blomstrade och staden var av stor betydelse för riket som helhet. Sockenkyrkan är pastoratets äldsta kyrka.

Antal anställda i församlingsverksamheten:

Sju präster, varav en är fängelsepräst och en kyrkoherde. Två diakoner, varav en är sjukhusdiakon. Två församlings-pedagoger och två assistenter i församlingsarbetet. Fyra kyrkomusiker en är organist och tre är kantorer. En församlingsvärdinna och två på församlingsexpeditionen varav en är kommunikatör.

Antal anställda i begravningsverksamheten:

Åtta vaktmästare, varav en är kyrkogårds- och fastighetschef. Under tidsperioden maj-oktober tillkommer dessutom säsongsanställda, samt några ungdomar. Pastoratet köper in tjänster från begravningsverksamheten för församlingsverksamhet.

Antalet kyrkotillhöriga i förhållande till befolkningen (20171231)

Sala Norrby Möklinta pastorat hade 11 190 tillhöriga av de 16 884 som var folkbokförda i pastoratet. Det innebär 66.3 % av befolkningen.

På delegation från kyrkoherden finns tre av pastoratets präster i församlingsråden. Det innebär särskilt ansvar för den församlingen. Pastoratets präster tjänstgör i alla församlingar med kyrkliga handlingar och gudstjänster. Personalen arbetar i olika team för att möta behoven i församlingarna.

Eftersom det regelbundna gudstjänstfirandet varje söndag och helgdag bärs upp av Kristina kyrka, möjliggör det för de övriga församlingarna att behovsanpassa sitt gudstjänstfirande.

Församlingsinstruktionen är framtagen i samverkan med församlingsråden och ideella. Instruktionen har utformats med barnets bästa i främsta rummet. Flera grupper i personalen har därefter utformat instruktionen som sedan slagits fast i råd och fullmäktige.

UPPDRAG, IDENTITET, VÄRDEGRUND:

Sala Norrby Möklinta pastorat är på en och samma gång delar av flera olika helheter. Vi är tre församlingar i ett pastorat och tre delar i helheten Svenska kyrkan. En öppen folkkyrka som vår egen kyrkoordning slår fast. Vi har lokalt ansvar att vara delar av den helhet som är rikstäckande enligt *Lagen om Svenska kyrkan* (SFS 1998:1591) Vi ska vara ett *evangeliskt-lutherskt trossamfund*. Vi har också anförtrotts ett statligt uppdrag att utöva begravningsverksamhet i kommunen. Det första uppdraget kom långt tidigare

De elva lärjungarna begav sig till Galileen, till det berg dit Jesus hade befallt dem att gå. När de fick se honom där föll de ner och hyllade honom, men några tvivlade. Då gick Jesus fram till dem och talade till dem: "Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut." (Matt 28:16-20)

Som församling har vi ett uppdrag men vår identitet är inte enhetlig. En folkkyrka består inte enbart av djupa trosvisa rötter. Till och med i mötet med den uppståndne, får tvivlet finnas kvar. Jesus talar till oss alla. Sala Norrby Möklinta pastorat är en fortsättning på det uppdrag som lärjungarna fick. En öppen folkkyrka där många kan känna sig hemma. På en bestämd plats har vi fått uppdraget att förmedla evangelium i ord och handling.

Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare och den som vandrat längre på trons väg. Döpet är ett synligt tecken på relationen med levande Gud och att vi genom Jesus Kristus är syskon med varandra. Vi lyssnar till varje människa och inbjudan till gemenskap och relation är inte baserat på prestation. *Döp dem* sa Jesus. Döpet är en påminnelse om nåden att vi alla är älskade av Gud. Genom döpet byggs en gemenskap av människor. Vid varje dop tar vi som kyrka på oss ett ansvar, *Lär dem att hålla alla bud jag har gett er*. Vi är en lärande gemenskap med undervisning som ett uppdrag och ömsesidigt lärande som metod. Varje människa är en betydelsefull del i helheten. Löftet Jesus ger om att vara närvarande mitt ibland oss, får oss att fira gudstjänst och i den gestaltade mötet med levande Gud, i vår tid och på den plats som är vår.

Omvärldbeskrivning:

Sala är en mindre stad i närheten av Västerås dit mycket av sjukvård och välfärd centraliserats. Många som bor i Sala pendlar till arbete i Västerås men även det omvända. Sala har genom dalabanen även god förbindelse till Stockholm och Uppsala. Bortsett ifrån kommunen så är de större arbetsgivarna kriminalvården med ett stort fängelse i Sala och Metso som tillverkar pumpsystem för gruvindustrin. De två högstadieskolor som finns i kommunen ligger på varsin sida om Kristina kyrka. Det finns två gymnasier i Sala och en del gymnasieelever söker sig till Västerås. Det har de senaste åren varit en ökning av befolkningen, främsta orsaken är inflyttning. Nyproduktion av bostäder är främst småhus. Det vittnar om ökad inflyttning av barnfamiljer som söker en mindre stad med bra pendlingsmöjligheter. Sala har ett rikt kulturliv för sin storlek och där är pastoratet en viktig del. Särskilt i Möklinta är det tydligt att församlingen också är en betydande samhällsaktör.

Eftersom många aktörer vill tjäna pengar på livets högtider är det relevant för oss att tydliggöra det ursprungliga alternativet som inte är en tjänst på en marknad utan ett livsmönster utan vinstintresse. Vi behöver bli tydliga i vår kommunikation om vårt grundläggande uppdrag. Det som formar vår identitet och ger en stadig grund att stå på.

GUDSTJÄNST

Våra gudstjänster vill vara en mötesplats för församlingen likaväl som en väg till dop, där mötet med levande Gud och mötet med varandra är lika självklart. Gudstjänsten ska vara en plats där ideellas engagemang är en naturlig del av församlingens lovsång och förkunnelse, ord och sakrament.

I **pastoratet** firas huvudgudstjänst som regel varje kyrklig helgdag i Kristina kyrka. Huvudgudstjänst firas även i Norrby och Möklinta kyrka dock inte varje söndag.

Sala församling: Huvudgudstjänsten som firas i Kristina kyrka firas som regel med nattvard och minst 24 ggr per år. Under terminerna firas även veckomässor i Kristina kyrka. I Sala församling finns även Sockenkyrkan. En mycket populär kyrka för kyrkliga handlingar. Gudstjänst firas ungefär en gång i månaden. Sockenkyrkan används ofta i barn och familjeverksamheten.

Norrby församling har fått präglas av andlig fördjupning och gudstjänsten firas ofta i Taizéanda. Minst tolv nattvardsgudstjänster firas under året. Verksamheten i Klockargården, med stillhet och andlig fördjupning, formar uttrycket i gudstjänsten.

Möklinta kyrka är en församling med bredd i gudstjänstlivet med ett fokus på barn och familj. En folkkyrka i Möklinta som är djupt förankrad i det lokala samhället. Ett samarbete finns med Eumenia församlingen i Möklinta och Kyrkskolan. Minst tolv nattvardsgudstjänster firas under året.

Det finns en önskan om ett fördjupat gudstjänstutvecklingsarbete i pastoratet under mandatperioden. Regelbundna träffar sker med kyrkvårdar och tjänstgörande personal.

UNDERVISNING

En döpande församling behöver erbjuda undervisning på dopets grund, i mötet med varje människa och genom hela livet. Det finns ingen punkt i livet då lärandet kan betecknas som färdigt. Vi som kyrka är samtidigt både subjekt och objekt i läroprocessen.

Sala Norrby Möklinta pastorat strävar efter att vara en plats där människor får berätta sin berättelse (t ex. i barngrupp, konfirmandgrupp, samtalsgrupp och sorgegrupp). Vi har i detta en unik uppgift att låta den lilla och stora berättelsen mötas. Vi vill ge människor *språk* för både den egna *livsvärlden* och den verkligheten som är Guds. I den verkligheten ryms vår tradition och historia som kyrka, med anspråk på sanning men med öppenhet för den enskilda människans *livsvärld*. Lärandet är en ständig dialog mellan olika *livsvärldar*. Utifrån det sammanhang som är mitt, och med de *språk* vi har tillgång till tolkar vi vår värld. (mer om det här finns i plan för lärande och undervisning bilaga 2)

I våra lokaler vill vi skapa pedagogiska miljöer som främjar både barns och vuxnas andliga växt. Att ge redskap för människans inneboende kreativitet är en metod till ökad kunskap och förståelse. Kyrkorummen i pastoratet är levande kulturarv och heliga rum som alla åldrar har självklar rätt till. Kyrkoåret och kyrkans högtider återkommer ständigt i vår verksamhet som en pedagogisk resurs att använda. Barn och ungdom ska ha en given plats i forandet av pastoratets gudstjänstliv.

Sala Norrby Möklinta pastorat vill sträva efter att låta människor vara subjekt i församlingslivet, till skillnad från objekt i en verksamhet. Därför är det viktigt med lärande som bemyndigar människan. Vi vill i huvudsak erbjuda möjlighet till ett eget lärande, till skillnad från att förmedla en kunskap om kristen tro. Upplevelsen av att jag har varit delaktig i mitt eget lärande är viktigt. För att detta ska bli möjligt behöver vi erbjuda den hjälp och det stöd som varje individ behöver.

DIAKONI - Sändning för att göra skillnad:

Med utgångspunkt i Matteusevangeliet kapitel 28 tolkar vi kyrkans diakonala uppdrag enligt följande: Diakonin skall se, upprätta och bekräfta människor. Att hävda människans unika värde och värdighet är en grundsten för det diakonala arbetet. Diakonin är hela församlingens uppdrag. Vi vill vara en röst för de utsatta som talar både in i kyrkan och ut i det samhälle vi lever i. Diakonin vill inspirera människor till att vara medvandrare, möjliggöra gemenskap och bryta människors utsatthet. Den enskilde människan är kallad till att vara en kristen i ord och handling.

Sala Norrby Möklinta pastorat är en välfärdsaktör i civilsamhället. Pastoratets diakonala arbete bör därför ske i samverkan med övriga trossamfund, föreningsliv, näringsliv och det offentliga (stat, region och kommun) Pastoratets arbete med människor i utsatta livssituationer bör präglas av ett förhållningssätt som främjar *hjälp till självhjälp*.

Mycket diakonalt arbete utförs av andra än pastoratets anställda. Ideella medarbetare ska kontinuerligt erbjudas stöd, utbildning och handledning av pastoratet.

Det diakonala arbetet ska avspeglas i församlingarnas gudstjänstliv genom diakonernas medverkan i gudstjänst, andakt och förbön. En viktig del i det särskilda diakonatet är den profetiska dimensionen. Det kan t ex handla om att uppmärksamma samhällskeenden som påverkar människor negativt och lyfta fram det i ljuset i olika sammanhang.

MISSION – ett uppdrag:

Vårt uppdrag är att kommunicera löftet om Jesu närvaro alla dagar till tidens slut. Uppdraget är att rusta alla människor med dopet som grund. Ge människor förståelse om att kyrkan är världsvid. Det internationella perspektivet är byggt på ömsesidighet. Att ge hjälp och ta emot hjälp.

Mission handlar om att möta människor. Mission är dialog där båda parter behöver vara lyssnande. Därför är det viktigt att det vi kommunicerar är lättillgängligt och tydligt. När vi kommunicerar gör vi det utifrån att vi är sända med ett uppdrag. Vi ska rusta engagerade tillhöriga och ideella medarbetare så att de blir trygga i sitt uppdrag och själva ser sig som representanter för Svenska kyrkan och i grunden sända av Jesus Kristus.

- Vår värdegrund ska avspegla sig i såväl intern- som extern kommunikation. Vi ska kontinuerligt arbeta med att pastoratets kommunikation följs upp och utvärderas.
- Vi ska genom de internationella grupperna arbeta så att det internationella perspektivet synliggörs och vi ökar vår kunskap, från den världsvida kyrkan.
- Vi ska sträva efter fler samverkanspartner och vill ha ekumenisk samverkan och en öppen dialog med andra religioner. Det finns mer som förenar än skiljer oss åt.
- Vi ska aktivt samverka med, föreningsliv, näringsliv och kommun när vi har gemensamma intressen eller mål.

Den som söker sig till vår verksamhet ska mötas med öppenhet och förväntan. Utifrån de förhållningssätt som formulerats i den här instruktionen. Vi vill vara en gemenskap med plats för fler. Det första intrycket gör djupast avtryck. Vi möter många förstagångsbesökare i kyrkliga handlingar och vid musikarrangemang. Alla medarbetare både anställda och ideella behöver därför vara trygga med våra grundvärderingar och vårt förhållningssätt till människor.

Uppdraget och löftet om Guds närvaro i vår värld behöver förmedlas med ett språk som människor känner igen. Det kräver eftertanke i planeringsarbetet.

INSTRUKTION FÖR SÄRSKILDA OMRÅDEN

Finskspråkig verksamhet:

I vårt pastorat finns ett stort antal finsktalande personer. Det finns en gruppverksamhet för finskspråkiga som leds av ideella tillsammans med den komminister för finskspråkig verksamhet som finns i Västerås. Ett par gånger om året ordnas gudstjänster på finska i pastoratet.

Teckenspråk:

Vid behov av tolkning till teckenspråk erbjuder Västerås stift en stiftskonsulent för teckenspråkigt arbete. Om det uppstår ett behov kan också stiftskonsulenten erbjuda gruppverksamhet.

Sjukhuskyrkan.

Med stöd av stiftsbidrag har Sala Norrby Möklinta pastorat möjlighet att arbeta bland patienter, boende och anhöriga samt personal på sjukhus och vårdinrättningar i Sala. Diakon finns också regelbundet på den Rättspsykiatriska vårdinrättningen och tillsammans med AH-teamet (anhörigteamet) i Sala.

Fängelse i Sala.

Fängelsearbetet bekostas av stiftet med en heltidstjänst via ett avtal mellan Västerås stift och Sala Norrby Möklinta pastorat. Fängelsearbetet bedrivs ekumeniskt inom ramen för NAV – Nämnden för Andlig Vård. Uppdraget är att finnas där för häktade och intagna på anstalten med erbjudandet om samtal och möjlighet till gudstjänst.

Beredskap

Pastoratet är en del av beredskapsplanen som gäller för Svenska kyrkan i Västerås stift. Sala Norrby Möklinta pastorat är också genom sina anställda och sina lokaler en del av den beredskapsresurs som organiseras på lokal nivå genom Sala kommun och del av POSOM gruppen som uppstår vid behov. Sala Norrby Möklinta pastorat har en kris och katastrofplan.

Barnkonsekvensanalys:

Kyrkorådet ska göra en barnkonsekvensanalys före beslut och verksamheten ska utformas med hänsyn till barns rättigheter utifrån barnkonventionen. Artiklarna 2,3,6,12,17 och 27 i konventionen har särskild relevans i vår verksamhet. Att se till att barn inte diskrimineras, att de lyfts fram och har rätt till information och rätt att få göra sin röst hörd. En rätt till liv och möjlighet till andlig utveckling.

Tillgänglighet:

Utemiljön på några kyrkogårdar är svårtillgänglig då det är kuperat och gångarna är belagda med grus. För att göra kyrkogårdarna mer tillgängliga ska detta åtgärdas där lutningen är som störst. Pastoratets fastigheter behöver ses över vad gäller tillgänglighet för människor med särskilda behov.

Biologisk hållbarhet:

Pastoratet har som mål att växla så många planteringar som möjligt från årliga till perenner. De kräver mindre bevattning och minskar transportbehovet. Det ger både ekonomiska och miljömässiga fördelar. Under delar av året kan även församlingsverksamheten då bli självförsörjande på blommor.

Kyrkomiljön

Sala församling har två tydliga kyrkomiljöer. Den ena är omkring Kristina kyrka med omgivande kyrkogård av parkkaraktär. Församlingshemmet Mikaelsgården med expedition och arbetsplats för all personal i församlingsverksamheten bredvid Kristina kyrka. En majoritet av vardagsverksamheterna sker i Mikaelsgården. Den andra kyrkomiljön är Sockenkyrkan med Sockenstugan i dess direkta närhet. Sockenkyrkan är en älskad mindre kyrka med målningar av Albertus Pictor. Ofta önskad kyrka för kyrkliga handlingar och med sin öppna miljö kring Sockenstugan så finns goda möjligheter till lek.

Norrby församling med kyrka och Klockargården ska vara en fördjupande miljö för retreat och *Stilla dagar* samt vandringar längs med *kyrkostigen*. Kyrkan har fin akustik och en orgel av hög kvalité väl lämpad för musikarrangemang. Vid Klockargården finns en odlingsträdgård där alla som vill kan komma och hjälpa till. Klockargården används även som lokal vid borgerliga begravningar.

Möklinta församling med kyrka och prästgården är kyrkan mitt i byn. Den ligger på en höjd som kan ses på långt håll, samtidigt som den ligger precis granne med skolan. Att kyrkan och kyrkogården ligger på en höjd försvårar tillgängligheten. Prästgården utgör tillsammans med kyrkan en viktig helhet, vilket har gjort att pastoratet valt att behålla prästgården för att göra om den till församlingshem.

Nya Kyrkogården är sedan 1880-talet placerad i Sala tätort och används av alla församlingarna. Där finns två kapell, Gravkapellet och det mindre Stillhetens kapell. Gravkapellet används ej vintertid.

UTMANINGAR

God kommunikation

En döpande församling är något annat än en tjänsteleverantör på en marknad. Vi vill kommunicera med öppenhet, kunskap och tydlighet, i alla möten med människor att vi genom dopet hör ihop. Varje tillhörig ska rustas för uppdraget att vara kyrka just här. Vår inställning ska vara att du behövs och du gör skillnad för människor. Sala Norrby Möklinta pastorat ska vara en god kraft för människor både i den vanliga vardagen och när allt annat tycks rämna.

Barn och ungdomsverksamhet:

Sala Norrby Möklinta pastorat vill vara en naturlig mötesplats för barn och ungdomar samt deras familjer. Mötesplatser där människor blir tagna på allvar och får möjlighet att växa i tro och ansvar. En naturlig följeslagare genom livet. Sala Norrby Möklinta pastorat ska vara en självklar samverkanspartner för skolan, genom en medveten kyrka-skola verksamhet där vår kompetens möter skolans behov och blir bra verksamhet för unga människor.

Andlig fördjupning:

Att bejaka de behov av andlig kunskap och erfarenheter många människor längtar efter. Detta sker bland annat genom t ex. pilgrimsvandringar, ikonmåleri, retreat och fördjupning. Sala Norrby Möklinta pastorat vill erbjuda människor möjlighet att få växa i tro.

Lokalanvändning:

Sala Norrby Möklinta pastorat vill använda de lokaler vi har på ett mer kostnadseffektivt sätt. Om vi inte fyller våra lokaler själva bör vi hitta samverkanspartner eller avyttra.